

disse Arbejder komme til Rigsdagen samtidigt med Begjæringen om Penge til Brøndboring, men, da dette slet ikke er sleet, og da de Meddelelser, vi om denne Sag have fra Indenrigsministeriet, i det Hele bære tydelige Spor af, at Indenrigsministeriet i Grunden ikke selv veed, hvorledes det vil gaae, men famler, for at see, om der ikke skulde være et Holdbepunct at finde, saa er derved givet et Beviis for, at Sagen endnu ikke er bragt til det Standpunct, som den bør staae paa. Naar man har sagt os: Ja, men, for at kunne bringe den paa det Standpunct, skal man ansille foreløbige Undersøgelser, og kun derpaa kunne vi begrunde en Plan, saa siger jeg: men, for at begynde disse foreløbige Undersøgelser skal der vises os, at I selv ville have disse foreløbige Undersøgelser anstillede; I vide, hvad der i denne Retning allerede er sleet; de Undersøgelser, som ere foretagne, ere netop foretagne med det Formaal at undersøge, hvorledes Vandfilberne og Vandløbene i den vestlige Deel af Jylland kunne benyttes til at befrugte denne Egn; de ere foretagne af Mænd, som i flere Retninger havde en særdeles Dygtighed i dette Fag, og det skulde meget forundre mig, om man, naar man tog nogle af de Maalinger og Undersøgelser og Rapporter, som dengang ere indkomne, frem, da ikke deri skulde finde Noget at støtte sig til. Det er Grunden, hvorfor Udvælget, og hvorfor blandt Andre jeg, ikke endnu i dette Dieblit har kunnet gaae ind paa at bevilge nogen Sum til dette særlige Formaal, men, da vi dog ikke have tænkt os, at Indenrigsministeriet skulde komme til selv at have den Indsigt i disse Sager, som er fornøden, for at kunne bringe Forslaget frem i den rette Skikkelse, siden vi af en lang Erfaring vide, at, saasnart det kommer over paa Sager af denne Art, saa veed Indenrigsministeriet overordentlig lidt, saa have vi villet være tilfredsstillede med, at Private, som den ærede Ordfører har sagt, men navnlig Amtsraadene i de forskjellige Amter i Jylland, for hvem denne Sag kunde have Interesse, traadte frem og paa Amtets Vegne søgte Regjeringen om at maatte anvende en saa og saa stor Sum til Foretagender af den Art, og vi have meent, at da var det rette Dieblit kommet til fra Statens Side at forøge

Summen med en tilsvarende Sum, om det skulde være nødvendigt. Dersom Amterne, de stedlige Dele af Landet, ikke ansee Sagen for saa meget værd, at de ville offre Noget derpaa, saa er der ingen Sandsynlighed for, at det vil være vigtigt nok for Staten, og saa er det en Ubillighed at forlange, at Staten skal offre Noget. Saavel med Hensyn til denne Post som med Hensyn til den foregaaende, er det meget vigtigt for Rigsdagen, der i en saa betydelig Grad repræsenterer disse Interesser, og navnlig Landbointeresserne, at vise et stort Maadehold med sine Bevillinger, for derved at faae et Godsfæste til at indskrænke Bevillinger i en anden Retning, som her i Landet gaae langt ud over det, som rimeligt er. Vi have havt at kæmpe imod Statskasser, vi have at kæmpe imod Theatret, vi have at kæmpe imod den hele latinske Industrie; ogsaa det maa vi bringe over paa det Gebeet, at vi kun give Tilskud der, hvor Private eller Communer give endel, men, for at kunne faae Godsfæste, maae vi vise, at vi forstaae at opoffre ogsaa af vort Eget. Gaae vi ind paa at lade Staten give til Dit og til Dat, saa bliver Staten ved at arbejde sig længere ind paa et chineeskt Mandaringebeet, hvor Staten er den, der skal tage sig af Alle, lige indtil Børn i Ledebaanid, og der vil, til Trods for Alt, hvad vi tale om constitutionel Forsatning, ikke blive nogen selvstændig Borger eller selvstændig Bedrift. Vi ere i visse Retninger begyndte at komme ind paa den rette Vej; lader os blive paa den. Om vi faae disse Boringer i Jylland udførte et Aar før eller et Aar senere, om Jylland bliver befrugtet et Aar før eller senere af dette Vand, som maaskee er der, vil ikke have noget Væsentligt paa sig, men at vi nok engang lade Staten arbejde i den Retning, at den bliver et Mellemed til at skaffe det frem, som Borgerne, de meest interesserede Personer, ogsaa skulde gjøre Meest for, vilde være et stort Misgreb. Jeg kan derfor ikke Andet end tilraade, at Thinget bliver staaende ved den Beslutning, hvortil vi ere komne efter meget modent Overlæg, uagtet jeg for min Part anseer Undersøgelser i Jylland af den Art for særdeles vigtige, og har været mellem de tidligste, der have hænket det Opmærksomheden derpaa.